

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO, TURIZEM IN ŠPORT

Kotnikova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 400 33 11

E: gp.mgts@gov.si

www.mgts.gov.si

Številka: 310-1/2024-2180-35

Datum: 22.8.2025

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE

Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Izvedba strateškega projekta umeščanja industrijsko - poslovnih con nacionalnega in regionalnega pomena (izvedba tematskega akcijskega programa) – predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela

SKLEP:

Vlada se je seznanila z Informacijo glede načrtovanih aktivnostih Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport, Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj ter Ministrstva za naravne vire in prostor pri izvedbi strateškega projekta umeščanja industrijsko - poslovnih con nacionalnega in regionalnega pomena preko izvedbe tematskega akcijskega programa in regionalnih prostorskih planov

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

Prejemniki:

- Generalni sekretariat Vlade RS,
- Ministrstvo za naravne vire in prostor,
- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo,
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za infrastrukturo,
- Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

Priloga:

- Obrazložitev gradiva

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:				
/				
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:				
- Jernej Salecl, generalni direktor Direktorata za industrijo, podjetništvo in internacionalizacijo, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, - mag. Matej Skočir, namestnik generalnega direktorja Direktorata za industrijo, podjetništvo in internacionalizacijo, Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, - dr. Nataša Bratina, generalna direktorica Direktorata za prostor in graditev, Ministrstvo za naravne vire in prostor, - mag. Damijan Uranker, namestnik generalne direktorice Direktorata za prostor in graditev, Ministrstvo za naravne vire in prostor, - dr. Robert Drobnič, generalni direktor Direktorata za regionalni razvoj, Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj.				
3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva: /				
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora: /				
5. Kratek povzetek gradiva:				
Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj ter Ministrstvo za naravne vire in prostor bodo začeli s postopkom umeščanja industrijsko - poslovnih con nacionalnega in regionalnega pomena preko izvedbe tematskega akcijskega programa in regionalnih prostorskih planov katerega cilj je na strateški ravni umestiti v vsako razvojno regijo vsaj 1 cono regionalnega pomena in od 3 do 7 industrijsko – poslovnih con nacionalnega pomena. Gre za pomembno strateško razvojno vprašanje, ki naslavlja razvojne izzive tako na nacionalni kot regionalni ravni; dokončna izvedba tega projekta pa bo omogočila razpoložljivost dodatnih zazidljivih zemljišč za potrebe gospodarstva in obenem olajšala zahtevne postopke umeščanja v prostor.				
6. Presoja posledic za:				
a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/NE		
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/NE		
c)	administrativne posledice	DA/NE		
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/NE		
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/NE		
e)	socialno področje	DA/NE		
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/NE		
7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:				
(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)				
-				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 2
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov DP				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov OP				

Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov DP						
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov OP						
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva						
II. Finančne posledice za državni proračun						
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:						
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1		
SKUPAJ						
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:						
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv PP	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1		
SKUPAJ						
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:						
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1			
SKUPAJ						
7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR: (Samo če izberete NE pod točko 6.a.)						
8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:						
Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:				DA/NE		
– pristojnosti občin,						
– delovanje občin,						
– financiranje občin						
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:						
– Skupnost občin Slovenije SOS				DA/NE		
– Združenje občin Slovenije ZOS				DA/NE		
– Združenje mestnih občin Slovenije ZMOS				DA/NE		
Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:						
– v celoti,						
– večinoma,						
– delno,						
– niso bili upoštevani.						
Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani:						
9. Predstavitev sodelovanja javnosti:						
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:				DA/NE		

(Če je odgovor NE , navedite, zakaj ni bilo objavljeno.)	
Gradivo ni bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja, ker gre za pismo o nameri o prihodnjem sodelovanju.	
(Če je odgovor DA , navedete:	
Datum objave:	
V razpravo so bili vključeni:	
– nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti.	
Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev:	
Upoštevani so bili:	
– v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani.	
Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani ter razlogi za neupoštevanje:	
Poročilo je bilo dano ...	
Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
Matjaž Han minister	

PREDLOG SKLEPA

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela

SKLEP:

Vlada se je seznanila z Informacijo glede načrtovanih aktivnostih Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport, Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj ter Ministrstva za naravne vire in prostor pri izvedbi strateškega projekta umeščanja industrijsko - poslovnih con nacionalnega in regionalnega pomena preko izvedbe tematskega akcijskega programa in regionalnih prostorskih planov

Barbara Kolenko Helbl
GENERALNA SEKRETARKA

Prejemniki:

- Generalni sekretariat Vlade RS,
- Ministrstvo za naravne vire in prostor,
- Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za infrastrukturo,
- Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo.

Informacija glede načrtovanih aktivnostih Ministrstva za gospodarstvo, turizem in šport, Ministrstva za kohezijo in regionalni razvoj ter Ministrstva za naravne vire in prostor pri izvedbi strateškega projekta umeščanja industrijsko - poslovnih con nacionalnega in regionalnega pomena preko izvedbe tematskega akcijskega programa in regionalnih prostorskih planov

1. PREDNOSTI GEOSTRATEŠKE LOKACIJE SLOVENIJE

Geostrateška lokacija Slovenije ima pomemben gospodarski pomen zaradi več dejavnikov, ki vključujejo njeno lego, prometno infrastrukturo in zgodovinske povezave, med drugim:

- Križišče prometnih povezav in Evropskih koridorjev v smeri Sever – Jug in Vzhod – Zahod, kar predstavlja strateško lego za obvladovanje vseh tranzitnih tokov do skoraj vseh trgov Evropskega kontinenta in širše.

- Evropski prometni koridorji

Politika Vseevropskega prometnega omrežja (Trans-European Transport Network; v nadaljevanju: TEN-T) ključni instrument Evropske Unije (EU) za načrtovanje in razvoj skladne, učinkovite, multimodalne in visokokakovostne prometne infrastrukture po vsej EU. Omrežje obsega železnice, celinske plovne poti, pomorske plovne poti na kratkih razdaljah in ceste, ki povezujejo urbana vozlišča, pomorska in celinska pristanišča, letališča in tovarne terminale. Slovensko ozemlje prečkajo trije Evropski prometni koridorji (Baltško - Jadranski, Mediteranski in Zahodni Balkan – vzhodno Sredozemlje). Ti koridorji so ključni za povezovanje evropskih držav in regij.

- Pristanišče Koper

Koprsko pristanišče je eno izmed najpomembnejših pristanišč v severnem Jadranu. Njegova geografska lega omogoča hitro povezavo z zalednimi trgi osrednje Evrope, kar je še posebej pomembno za pretovor blaga, vključno s kontejnerji, avtomobili in ostalimi konvencionalnimi tovari.

- Železniška in cestna infrastruktura

Slovenija si prizadeva za dobro razvito železniško in cestno infrastrukturo, kar omogoča učinkovito povezavo z drugimi evropskimi državami. Modernizacija teh omrežij prispeva k večji konkurenčnosti slovenskega gospodarstva in omogoča hitrejši prevoz blaga.

- Trgovinske povezave

Zaradi svoje lege Slovenija igra pomembno vlogo v mednarodni trgovini, saj je tranzitna točka za izvoz in uvoz blaga med Evropo in drugimi regijami. To spodbuja razvoj logističnih in transportnih storitev, ki so ključne za slovensko gospodarstvo.

- Regionalno sodelovanje

Slovenija je članica Evropske unije, kar ji omogoča dostop do enotnega trga in koriščenje EU sredstev preko strukturnih skladov. Poleg tega sodeluje v številnih regionalnih iniciativah, kot sta npr. alpska in jadransko-jonska regija, kar krepi gospodarske vezi z okoliškimi državami.

- Privlačnost za neposredne tuje investicije

Geostrateška lega, dobra infrastruktura in politična stabilnost dvigujejo privlačnost Slovenije za tuje investitorje. Številna mednarodna podjetja so ustanovila podružnice ali proizvodne obrate v Sloveniji, kar prispeva k ustvarjanju delovnih mest in gospodarskemu razvoju.

2. POMEN STRATEŠKIH INDUSTRIJSKO - POSLOVNIH CON NACIONALNEGA IN REGIONALNEGA POMENA

Zaradi izjemnega geostrateškega položaja Slovenije in stopnje mednarodne povezanosti prometnega omrežja ima Slovenija potencial za razvoj v logistično središče za Srednjo in Vzhodno Evropo. To lahko zajema vrsto industrijskih kot tudi logističnih dejavnosti.

Z načrtnim nacionalnim razvojem strateških industrijsko-poslovnih con nacionalnega pomena, želimo spodbuditi umeščanje ključnih industrijskih in logističnih dejavnosti v okviru širših mestnih območij, razviti upravljalske in razvojne funkcije, privabiti in razviti nove investicije v gospodarske dejavnosti,

ustvariti nova delovna mesta v različnih slovenskih regijah, prispevati k povečanju produktivnosti, digitalizacije, robotizacije in avtomatizacije dejavnosti, umeščenih v pametno mrežo industrijskih in logističnih dejavnosti. Ocenjujemo, da bi vzporedno s postopki umeščanja teh con razvili tudi ustrezne modele upravljanja teh con, predvsem v smislu t.i. razvojne funkcije in pritegnitvijo ustreznih deležnikov (t.i.«developerjev»), saj se pogosto prav upravljanje teh con izkazuje kot negativni oziroma zaviralni dejavnik.

Namen projekta umeščanja in upravljanja industrijsko-poslovnih con nacionalnega pomena je izvedba proaktivnega pristopa k prostorsko-lokacijski politiki, ki bo zasledovala cilj krožnega gospodarjenja lokacije s podelitvijo stavbne pravice oz. oddajanjem zemljišč ali stavb v najem različnih poslovnih partnerjev oziroma krožnega gospodarjenja med lokacijami – možnost selitve poslovnih subjektov v večje ali manjše industrijsko-poslovne cone znotraj celotne države s prednostno uporabo razvrednotenih (funkcionalno degradiranih območij), kar prispeva tudi k zmanjševanju prostorskega pritiska na naravno okolje in k trajnostnemu upravljanju virov v luči podnebnih sprememb. Načelo »najprej degradirana območja« bo vodilo prostorsko načrtovanje.

Industrijsko-poslovne cone bodo spodbujale modele industrijske simbioze, kjer bo odpadki enega podjetja služili kot vhodni vir za drugega. Zasnova objektov bo temeljila na principih energetske učinkovitosti in uporabi trajnostnih gradbenih materialov.

Za doseganje tega cilja so predvidene naslednje aktivnosti:

- vzpostavitev prostorske informacijske infrastrukture za področje industrijsko-poslovnih con,
- priprava tematskega akcijskega programa (v nadaljevanju: TAP) za izvajanje resornih politik na področju spodbujanja gospodarskega vidika regionalnega razvoja, industrijsko poslovnih con, prilagoditev predpisov, zagotovitev financiranja razvoja izvajanja industrijsko-poslovnih con, pritegnitev zasebnih vlaganj in usposobitev enotnega upravljanja z zemljišči in infrastrukturo.

Namen projekta, ki ga bodo skupaj izvajali Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj ter Ministrstvo za naravne vire in prostor, je izdelava TAP za industrijsko - poslovne cone kot enega izmed ukrepov za spodbujanje gospodarskega razvoja v teh regijah in je strateški prostorski akt, priprava okoljskega poročila ter izvedba postopkov potrebnih za sprejem tematskega akcijskega programa v skladu z Zakonom o urejanju prostora (Uradni list RS, št. [199/21](#), [18/23](#) – ZDU-1O, [78/23](#) – ZUNPEOVE, [95/23](#) – ZIUOPZP in [23/24](#); v nadaljevanju: ZUreP-3).

S TAP se opredeljuje prostorski razvoj države in regij na področju gospodarstva. S TAP za gospodarstvo se bodo določile:

- prednostne cone za umeščanje gospodarskih dejavnosti in potrebne ureditve teh con,
- usmeritve za določanje namenske rabe oziroma razvojnih specializacij na teh prednostnih conah,
- usmeritve za načrtovanje prostorskih ureditev ter določanje izvedbene regulacije prostora,
- izkoriščanje prednosti razvrednotenih (funkcionalno degradiranih) območij in s tem valorizacija tega prostora s ciljem usvarjanja dodane vrednosti.

3. PROGRAMSKA IN VSEBINSKA IZHODIŠČA

3.1 Uredba TEN-T (Uredba EU št. 2024/1679 z dne 13. junija 2024 o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja, spremembi uredb (EU) 2021/1153 in (EU) št. 913/2010 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1315/2013)

Namen nedavno revidirane Uredbe o omrežju TEN-T je doseči štiri glave cilje:

- 1) Trajnost: trajnostni načini prevoza, mobilnost brez oziroma z nizkimi emisijami CO₂ in večje varstvo okolja in energetska varnost;
- 2) Kohezija: dostopnost in povezljivost, zmanjšanje infrastrukturnih vrzeli ter usklajevanje in povezovanje z čezmejnimi / regionalnim / lokalnim prometom;
- 3) Učinkovitost: Vzpostavitev manjkajočih povezav in odprava ozkih grl ter vrzeli v digitalizaciji. Vključevanje in povezovanje vseh vrst prometa, učinkovita urbana vozlišča in usklajevanje infrastrukturnih del med državami članicami (čezmejni projekti);

Koristi za uporabnike TEN-T omrežja: mobilnost in prevoz zlasti za ljudi, ki so ranljivi in ljudi, ki živijo v oddaljenih regijah. Visokokakovostni standardi TEN-T infrastrukture ki zagotavljajo varnost in zanesljivost. Kakovost prevoznih storitev preko dostopnosti in cenovne ugodnosti.

V Uredbi TEN-T sta urbani vozlišči Ljubljana in Maribor, ljubljansko letališče leži na jedrnem TEN-T omrežju, letališči v Mariboru in Portorožu pa na celovitem, jedrno pomorsko pristanišče je Koper, jedrni železniško-cestni terminal je v Ljubljani, celovit v Mariboru. Hkrati potekajo preko teritorija Republike Slovenije trije 'Evropski prometni koridorji: Baltik – Jadran, Mediteranski in Zahodni Balkan – vzhodno Sredozemlje.

TEN-T Uredba v povezavi z opredelitvijo urbanih centrov v Strategiji prostorskega razvoja RS predstavlja temelj teritorialne kohezije. Temelj socialne kohezije predstavlja načrtovanje in izvedba stanovanjske gradnje v urbanih centrih, temelj gospodarske kohezije pa načrtovanje, izvedba in upravljanje industrijsko-poslovnih con v istih urbanih centrih.

3.2 Strategija prostorskega razvoja Slovenije 2050 (ReSPR50)

V Sloveniji obstajajo regionalni centri, ki morajo predstavljati urbane centre razvojne politike socialne, gospodarske in teritorialne kohezije EU. Opredeljeni so preko središč 12 razvojnih regij za potrebe izvajanja evropske kohezijske politike (v skladu z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja) (Uradni list RS, št. 20/11, 57/12, 46/16 in 18/23 – ZDU-1O), preko 12 statističnih regij, preko 12 mestnih občin, kot urbani centri različnih kategorij v Strategiji prostorskega razvoja Slovenije (SPRS), kot intermodalna vozlišča v TEN-T Uredbi, slednjič kot lokacije stanovanjskih con v regionalnih centrih.

Strategija prostorskega razvoja Slovenije 2050 določa naslednje:

1. Merila za presojo pri umeščanju logističnih centrov, gospodarskih con
 - gospodarske razmere, zagotovljeni kapital, znanje na področju visoke tehnologije, usposobljenost delovne sile v gravitacijskem območju,
 - prostorska merila: vloga središča v urbanem sistemu, dostop s trajnostno mobilnostjo do lokacij gospodarskih con, optimalna povezava s prometnim in energetskim infrastrukturnim omrežjem, možnosti dostopa do infrastrukture elektronskih komunikacij, oddaljenost in velikost že obstoječih gospodarskih con ter prometnih terminalov in vozlišč, prostorske možnosti in omejitve
2. Umeščanje logističnih centrov, gospodarskih con
 - ob vozliščnih lokacijah tako, da so dobro povezane z javnim potniškim prometom z vseh območij regije in sosednjih regij,
 - preverijo se možnosti prenove in sanacije opuščenih, razvrednotenih (funkcionalnodegradiranih) območij, in možnosti umeščanja naprav, ki proizvajajo električno energijo iz OVE,
 - območja morajo v čim večji meri kot celota in posamezni deli izkazovati okoljsko trajnost,
 - območja nekdanje industrije, ki izpolnjujejo prostorske, okoljske, infrastrukturne in druge pogoje, se dolgoročno ohranjajo in posodablajo za gospodarski namen,
 - potencialno primerne so tudi lokacije na podeželju, zlasti v bližini središč, vendar morajo nove dejavnosti prispevati k večfunkcionalnosti prostora, zmanjšanju ranljivosti in ogroženosti

prostorskih struktur ter prebivalstva, izboljševanju stanja okolja in kakovosti življenja prebivalcev, večjemu vključevanju kulturne dediščine v življenje podeželskih skupnosti ter k ohranjanju prepoznavnosti naselij in krajine.

3. Prednostna območja

- prednostna območja za zgostitev gospodarskih dejavnosti (tudi proizvodnih ali drugih poslovnih dejavnosti) se določajo v okviru širših mestnih območij v središčih prve ali druge ravni – izjemoma tudi v središčih tretje in četrte ravni, ki že imajo večja sklenjena industrijska ali proizvodna območja (20 ha),
- prednostno se poiščejo v okviru notranjega razvoja urbanih naselij, zlasti v okviru prestrukturiranja prenove in zgoščanja razvrednotenih območij ali površin obstoječih gospodarskih in poslovnih con,
- območja za gospodarske dejavnosti, pri katerih je pomembna racionalna transportna oddaljenost med surovinsko bazo in uporabniki, kot je pri predelavi lesa ali mineralnih surovin, se lahko poiščejo tudi v središčih četrte ravni ali v drugih naseljih, pomembnih za regijo, če se prednostno zagotovi prevoz po železnici,
- določajo se v okviru regionalnih prostorskih planov v skladu z usmeritvami strategije.

3.3 Izvedba ciljnih raziskovalnih programov (CRP):

Do sedaj sta bila izvedena 2 CRP-a na temo poslovnih con in degradiranih območij (medresorska izvedba z različnimi nosilci in deležniki), ki sta pokazala tako izzive kot priložnosti na področju industrijsko-poslovnih con.

3.3.1 CRP Poslovne cone: metodologija za popis poslovnih con in subjektov inovativnega okolja na območju Slovenije, izvedba terenskega popisa in vzpostavitev ažurne evidence

Projekt je obsegal postavitev metodologije za popis poslovnih con in subjektov inovativnega okolja (inkubatorjev - podjetniških, univerzitetnih, tehnoloških parkov, so-delo, pospeševalnikov itd.) na območju Slovenije ter izvedbo terenskega popisa in vzpostavitev ažurne evidence.

Cilji so bili:

- vzpostaviti delujoč sistem spremljanja sprememb poslovnih con in subjektov inovativnega okolja na območju Slovenije za učinkovitejše načrtovanje rabe prostora in umeščanje investicij ter privabljanja investitorjev,
- ažurirati obstoječe in pridobiti dodatne informacije o poslovnih conah in na tej osnovi identificirati ključne, ki so na nacionalni in regionalni ravni posebej primerne za investitorje (obstoječe, degradirane, širitve),
- ažurirati obstoječe in pridobiti dodatne informacije o subjektih inovativnega okolja s ciljem izboljšanja ukrepov za spodbujanja podjetništva na nacionalni in regionalni ravni,
- pripraviti izhodišča oz. priporočila za usmerjanje razvojnih ukrepov na področju gospodarskega in prostorskega razvoja za posamezne tipe poslovnih con po dejavnostih in velikosti, ki naj bi prispevala k učinkovitejšemu usklajevanju nacionalne, regionalne in lokalne ravni.

Dodatne informacije glede evidence poslovnih con so na voljo na spletni strani javne agencije SPIRIT Slovenija: <https://investslovenia.spiritslovenia.eu/poslovnecone>

3.3.2 CRP Funkcionalno- degradirana območja: celovita metodologija za popis in analizo degradiranih območij ter izvedba pilotnega popisa in vzpostavitev ažurnega registra

Cilj projekta je bila ugotovitev stanja/razmer in vzpostavitev delujočega sistema spremljanja degradiranih območij za učinkovitejše načrtovanje rabe prostora in umeščanje investicij. Cilj je bil tudi, da se obstoječa funkcionalno degradirana območja v Sloveniji v čim večji meri in čim hitreje reaktivirajo, saj predstavljajo pomemben razvojni in prostorski potencial, tako za spodbujanje gospodarske kot drugih dejavnosti, hkrati pa pomembno rešujejo prostorsko in okoljsko problematiko.

Analiza območij glede na stopnjo in leta opuščenosti, strukturo lastništva, obstoječe razvojne načrte, prisotnost različnih oblik degradacije (fizične, okoljske, socialne) so tako osnova za bolj usmerjeno pripravo niza povezanih sistemskih in drugih ukrepov, ki bodo spodbujali njihovo oživitev in nove investicije na območju degradiranih območjih, namesto širitev stavbnih zemljišč na do sedaj nepozidana območja.

Problematika funkcionalno degradiranih območij tudi v prihodnje zahteva interdisciplinarni in medinstitucionalni pristop – na ravni raziskovanja in reševanja različnih izzivov – od čisto metodoloških (dodatni kriteriji, razširitev tipologije) in tehničnih (vzdrževanje in skrbništvo nad evidenco, povezljivost z drugimi zbirkami) do dejanskega preprečevanja nastajanja novih funkcionalno degradiranih območjih ter njihove reaktivacije.

Rezultati:

- opredelitev funkcionalno degradiranega območja z definicijo in kriteriji,
- razvoj samostojne aplikacije za spremljanje pojava funkcionalno degradiranih območij,
- vzpostavitev novega prostorskega in podatkovnega sloja - podroben terenski pregled in identificiranje dejanskih razmer v prostoru,
- priprava širokega nabora primerov dobrih praks reaktivacije degradiranih območij.

Vzpostavitev prve celovite evidence funkcionalno degradiranih območij je predstavljala temelje za celostno obravnavo problematike degradiranih območij in predstavlja prvi korak pri celovitem ravnanju in upravljanju z njimi (njihovo reaktivacijo) in prispevek k ciljem prostorskega razvoja. Evidenca je obsegala:

- 1081 evidentiranih funkcionalno degradiranih območij,
- skupna površina 3423 hektarjev,
- 170 občin s funkcionalno degradiranimi območji,
- 35 občin ima nad 10 funkcionalno degradiranih območij,
- 17 občin ima nad 50 hektarjev funkcionalno degradiranih območij.

3.4 Strategija razvoja Slovenije 2030 in Poročilo o razvoju - Teritorialni vidik gospodarskega razvoja

Poročilo o razvoju je dokument, s katerim se spremlja uresničevanje strategije razvoja Slovenije, ki sledi petim strateškim usmeritvam, ki jih je strategija opredelila kot ključne za doseganje osrednjega cilja strategije, to je kakovostnega življenja za vse: a) visoko produktivno gospodarstvo, ki ustvarja dodano vrednost za vse, b) učenje za in skozi vse življenje, c) vključujoča, zdrava, varna in odgovorna družba, č) ohranjeno zdravo naravno okolje ter d) visoka stopnja sodelovanja, usposobljenosti in učinkovitosti upravljanja. Strategija je določila tudi dvanajst razvojnih ciljev in jih opredelila kot medsebojno povezana in soodvisna področja, ključna za uresničitev strateških usmeritev:

1. Zdravo in aktivno življenje
2. Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo
3. Dostojno življenje za vse
4. Kultura in jezik kot temeljna dejavnika nacionalne identitete
5. Gospodarska stabilnost
6. Konkurenčen in družbeno odgovoren podjetniški in raziskovalni sektor
7. Vključujoč trg dela in kakovostna delovna mesta
8. Nizkoogljično krožno gospodarstvo
9. Trajnostno pridobivanje in upravljanje naravnih virov
10. Zaupanja vreden pravni sistem
11. Varna in globalno odgovorna Slovenija
12. Učinkovito upravljanje in kakovostne javne storitve

Poročilo o razvoju 2024, s katerim UMAR spremlja uresničevanje ciljev Strategije razvoja Slovenije ugotavlja, da so regionalne razlike v gospodarski razvitosti od leta 2020 nekoliko povečale, za dolgoročno skladnejši razvoj regij pa bi bilo potrebno pospešiti poslovno preobrazbo obstoječih in spodbuditi razvoj novih dejavnosti upoštevaje razvojne potenciale posameznih regij.

Navedeno pospešitev razvoja in prestrukturiranja dejavnosti v smeri višje dodane vrednosti, višje produktivnosti in konkurenčnosti podjetij v posamezni regiji ter posledično k postopnemu zmanjševanju razvojnega razkoraka med regijami, lahko dosežemo z zagotavljanjem ustreznega podpornega okolja za podjetništvo, to je z zagotavljanjem ustreznih infrastrukturnih pogojev oziroma ustrezno velikih in opremljenih industrijsko poslovnih con za delovanje in širitev tako domačih kot tujih podjetij, na nivoju države kot v posamezni regiji.

Spodbudno gospodarsko okolje v posameznih regijah je bistvenega pomena za zmanjševanje razvojnih rezlik med regijami, kar bo prispevalo dolgoročno k skladnejšemu regionalnemu razvoju. V načrtu je tudi priprava Strategije regionalnega razvoja Slovenije, ki bo opredelila potrebni nabor ukrepov na področju spodbujanja gospodarstva v regijah, upoštevajoč njihove razvojne potenciale in regijske razvojne specializacije.

4. TEMATSKI AKCIJSKI PROGRAM – INDUSTRIJSKO POSLOVNE CONE NACIONALNEGA POMENA

S Tematskim akcijskim programom za industrijsko – poslovne cone nacionalnega pomena se celovito načrtuje prostorski razvoj države področju gospodarstva.

Z njim se:

- določijo prednostna območja za umeščanje gospodarskih dejavnosti in potrebne ureditve le-teh ob upoštevanju dostopnosti tako za tovorni, kot za potniški promet (kjer je to mogoče, se prednostno zagotavlja dostopnost z železnico oziroma se prednostna območja določi ob obstoječih železniških povezavah) in s poudarkom na razvrednotenih območjih ter uporabe teh območij tudi za namen umeščanja naprav, ki proizvajajo in shranjujejo električno energijo z izrabo obnovljivih virov energije,
- določitev maksimalnih prostorskih kapacitet con, dejavnosti v conah ter okoljskih emisij (hrup, odpadki) ter ukrepov za omilitev vplivov,
- usmeritve za določanje namenske rabe na prednostnih območjih za umeščanje gospodarskih dejavnosti in potrebne ureditve le-teh,
- usmeritve za načrtovanje prostorskih ureditev ter določanje izvedbene regulacije prostora,
- akcijski načrt za pripravo izvedbenih prostorskih aktov, ki bodo podlaga za pridobivanje gradbenih dovoljenj za izgradnjo infrastrukture in objektov v industrijsko poslovnih conah.

S tematskim akcijskim programom se predvidi od 3 do 7 industrijsko – poslovnih območij nacionalnega pomena.

Pobudnik in financer tematskega akcijskega programa je Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport, pripravljavec tematskega akcijskega programa pa je Ministrstvo za naravne vire in prostor, pri teh aktivnostih vsebinsko sodelujejo tudi Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj, Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (dostopnost do prometnega in energetskega omrežja ter umeščanje naprav, ki proizvajajo električno energijo iz OVE, ter vključevanje vidikov blaženja in prilagajanja podnebnim spremembam, vključno z energetske učinkovitostjo, rabo obnovljivih virov in zmanjševanjem okoljskih vplivov) ter Ministrstvo za infrastrukturo.

V skladu z NEPN bo umeščanje industrijsko-poslovnih con prispevalo tudi k podnebni nevtralnosti s spodbujanjem obnovljivih virov energije, trajnostne mobilnosti in nizkoogljičnih rešitev v industriji, zlasti na degradiranih območjih, kjer je možna učinkovita izraba obstoječe infrastrukture.

4. 1. POSTOPEK PRIPRAVE, DELOVNI SKLOPI IN OKVIRNI TERMINSKI NAČRT

Priprava tematskega akcijskega programa vsebuje več delovnih sklopov, ki vsebujejo različne aktivnosti, in sicer:

1. uvodne aktivnosti,
2. izdelava strokovnih podlag: analiza stanja na področju con, prognoza potreb po obsegu in namenu površin za gospodarsko in poslovno dejavnost, vzpostavitev kriterijev za izbor ustreznih con na nacionalni ravni, določitev prednostnih območij, ki ustrezajo kriterijem (v več variantah), analiza variant in predlog najustreznejše variante,
3. priprava osnutka tematskega akcijskega programa (TAP) za javno obravnavo in postopek celovite presoje vplivov na okolje (CPVO),
4. sodelovanje v postopku javne razgrnitve in javne razprave o osnutku akcijskega programa in okoljskega poročila,
5. priprava prvega predloga akcijskega programa ter prvih predlogov uredb o najustreznejši varianti,
6. priprava predloga akcijskega programa,
7. predlog nadaljnjega postopanja ter dokončno oblikovanje vseh strokovnih podlag,
8. evalvacija procesa in predlogi izboljšav.

Priprava tematskega akcijskega programa bo izhajala iz relevantnih strateških dokumentov in pravnih aktov EU, določb ZUreP-3 in vseh drugih relevantnih predpisov. Pri pripravi tematskega akcijskega programa se upoštevajo cilji in ukrepi predvideni v Posodobljenem celovitem nacionalnem in podnebnem načrtu (NEPN).

Pred umeščanjem industrijsko-poslovnih con bo izvedena ocena podnebne ranljivosti lokacij, ki vključuje presojo tveganj zaradi poplav, vročinskih otokov, pomanjkanja vodnih virov in druge okoljske občutljivosti. Uporabljena bo zelena infrastruktura za zagotavljanje hlajenja, zadrževanja vode in povečanja biodiverzitete.

Planirani rok za izvedbo vseh aktivnosti je do 20 mesecev od seznaitve na Vladi RS. V nadaljnjih postopkih bo finančna sredstva za izvedbo TAP zagotovil MGTŠ (ocena skupne predvidene vrednosti postopkov javnega naročila naj bi znašala 420.000,00 EUR brez vključenega DDV oziroma 512.400,00 EUR z vključenim DDV).

5. REGIONALNO PROSTORSKO NAČRTOVANJE

Priprava RPP je določena v 78. členu ZUreP-3 in bo predvidoma potekala štirih fazah:

1. Priprava strokovnih podlag
 - Izdelava obveznih strokovnih podlag za pripravo RPP: analiza stanja v prostoru, analiza razvojnih potencialov in pomanjkljivosti regij, usmeritve za regije.
 - Pridobitev podatkov in že izdelanih strokovnih gradiv občin in ministrstev (veljavni prostorski akti, področne strategije, že izdelane strokovne podlage, podatki o prostorskih aktih in strokovnih podlagah v pripravi idr.)
 - Izdelava urbanistične in krajinske zasnove kot obvezne strokovne podlage – predvidoma do konca 2025.
2. Izdelava Izhodišč za pripravo RPP
 - Izdelava Izhodišč za pripravo RPP, ki se po potrditvi na razvojnem svetu regije in svetu regije objavijo v prostorskem informacijskem sistemu.

3. Izdelava osnutka RPP – do 31.12.2025

- Osnutek RPP pripravi izdelovalec RPP, izbran z javnim naročilom. Osnutek RPP se pripravi na podlagi strokovnih podlag, ki jih zagotovijo tudi nosilci urejanja prostora za svoje področje pristojnosti. Osnutek RPP se objavi v prostorskem informacijskem sistemu, po potrditvi na razvojnem svetu regije in svetu regije.
- Sočasno z izdelavo RPP poteka tudi izdelava Okoljskega poročila. Usklajen osnutek okoljskega poročila se posreduje ministrstvu, pristojnemu za celovito presojo vplivov na okolje.

4. Izdelava RPP – do 31.12.2026

- Javna razgrnitev RPP poteka v prostorskem informacijskem sistemu in na krajevno običajen način v posameznih občinah za najmanj 60 dni.
- Na podlagi pridobljenih predlogov in pripomb javnosti ter mnenj nosilcev urejanja prostora se pripravi predlog RPP.
- RPP sprejme razvojni svet regije po potrditvi vlade in sveta regije.
- RPP se po sprejetju javno objavi v prostorskem informacijskem sistemu, predvidoma do 15. 3. 2027.

V okviru regionalnih prostorskih planov se predvidi v vsako razvojno regijo umestiti vsaj 1 cono regionalnega pomena. Sredstva za izdelavo regionalnega prostorskega plana se zagotavljajo v občinskih in v državnem proračunu, pri čemer državni proračun zagotovi 60 odstotkov (v tem primeru Ministrstvo za naravne vire in prostor v višini 3 mio EUR), 40 odstotkov (2 mio EUR) stroška priprave regionalnega prostorskega plana pa prevzamejo občine. Vsak regionalni prostorski plan sledi različnim strateškim ciljem, področje con regionalnega pomena je eden izmed podukrepov na področju gospodarske javne infrastrukture.

Vzporedno s pripravo RPP bo potekala tudi priprava Regionalnih celostnih prometnih strategij, v katerih se predvidi ukrepe za prometno dostopnost lokacij in razvoj prometnega sistema, ki bo podpiral gospodarski razvoj v regijah ter cilje in ukrepe predvidene v Posodobljenem celovitem nacionalnem in podnebnem načrtu (NEPN).

6. KRATKO-, SREDNJE- IN DOLGOROČNI CILJI

Namen tega medresorskega projekta Vlade RS predstavlja torej udejanjanje politike policentričnega razvoja in skladnejšega regionalnega razvoja na podlagi trdnega temelja evropske kohezijske politike. Cilj projekta je tudi zagotoviti, da so lokacije poslovnih con nacionalnega in regionalnega pomena optimalno dostopne in povezane v prometna vozlišča

Poudarjamo, da se s projektom ne zmanjšujeta vloga in pomen glavnega mesta na eni strani in tudi ne vseh ostalih občin na drugi strani; ravno obratno, s projektom se zmanjšuje že tako preveliko centralizacijo v Ljubljani kot tudi preveliko atomizacijo v preostalih občinah.

S projektom se vpliva tudi na negativne trende prometnih tokov v državi, predvsem se zmanjša pritisk na osrednje prometno vozlišče v Ljubljani.

Medresorski projekt Vlade RS ima kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje. Kratkoročni cilj je, da je 2025 sprejet in potrjen na Vladi RS. Srednjeročni cilj je, da je prva faza projekta implementirana do konca 2026; na en način predstavlja druga faza tudi dokončanje EU perspektive 2021 – 2027 in je obenem uvod dolgoročni cilj in v pripravo in izvedbo EU perspektive 2028 – 2035. Vsebinske usmeritve delovanja Evropske komisije se kažejo v smeri krepitve konkurenčnosti držav EU, posledično pa tudi regij znotraj posameznih držav, saj EU vse bolj gospodarsko zaostaja za ZDA in Kitajsko. Zaradi navedenega je nujno potrebno gospodarsko okrepiti 12 razvojnih regij; naše stališče je, da zmoremo

okrepiti razvojne regije na način socialnega, gospodarskega in teritorialnega dialoga ter zasledovati politike skladnejšega regionalnega razvoja in hkratne krepitve urbanih centrov v regijah.

Pomembne so tudi okoljevarstvene posledice, saj se bo z razvojem regionalnih urbanih centrov, ki naj nadgradijo občinske, zmanjševalo pritiske na okolje in ohranjeno naravo, ki jih povzročajo pobude o umestitvi preko sto občinskih industrijskih con. Tako bo tudi lažje in bolje varovati značilna krajinska območja in območja varovanja narave.

.